

Lokal kriger for lav terskel

Plutselig fant hun seg selv foran et TV-kamera og en offensiv Dagsrevyen-reporter med varm mikrofon. Kjersti Hildonen (31) som har frontet kampen mot kuttene i Lørenskog kommunes lavterskeltilbud, var i ferd med å få sin ilddåp som tillitsvalgt for Norsk Psykologforening. Den 16. juni ble kampen kronet med seier.

TEKST OG FOTO:

Per Halvorsen

PUBLISERT 5. juli 2010

En småkald ettermiddag 10. mai, dagen før revidert nasjonalbudsjett skulle legges frem for Stortinget. Kjersti sitter i møte da en hastebeskjed dukker opp på mobilen: Om hun kunne ringe tilbake fortere enn svint? Stram kommuneøkonomi skal være et av oppslagene i rikskanalens nyhetssending samme kveld. Redaksjonen trenger «gode» eksempler på innstramninger.

Skulderklapp

Researcherne hadde gravd seg frem til hva som var i ferd med å skje på Kjerstis arbeidsplass i Lørenskog, kommunen som i flere år er blitt betraktet som selve kroneksemplet på effektiv og lett tilgjengelige psykisk helsehjelp til barn og unge i førstelinjen. Et tilbud uten byråkratiske henvisningsrutiner, gratis og med kjapp tilgang når tenåringen trenger noen å snakke med og pårørende og venner ikke strekker til,

foreldre ønsker veiledning etc. Nå varslet kommuneledelsen kutt. Halvannen psykologstilling skulle bort. Det samme skulle prinsippet om at psykisk helsehjelp skal være gratis. Ble forslagene vedtatt, ville det i realiteten bety dødsstøtet for et reelt lavterskeltilbud i Akershus-kommunen.

«Onsdag 16. juni ble kampen kronet med seier. Da vendte de folkevalgte i kommunestyresalen tommelen opp for å la lavterskeltilbudet leve»

Kjersti var knapt «halvannet år gammel» i sin første jobb etter at hun var ferdig utdannet fra Universitetet i Oslo. Allerede i noen uker hadde hun stått i fremste rekke blant dem som ville det annerledes enn kommunetoppene. Først og fremst internt i kommunene, men også som intervjuobjekt i Romerikes blad og Vårt Land. Nå skulle hun til pers i nasjonens mest sette nyhetssending.

– Jeg hadde knapt tid til å bli nervøs, sier hun.

I ettertid har hun fått skulderklapp så det monner for at hun klarte seg med bravur da hun med stødig røst midt i beste sendetid, beskrev konsekvenser av nedskjæringene.

Tommelen opp

Onsdag 16. juni ble kampen kronet med seier. Da vendte de folkevalgte i kommunestyresalen tommelen opp for å la lavterskeltilbudet leve. Kjersti er ikke den ivrigste til å fremheve sin egen rolle, men puster lettet ut og konstaterer at ukene på barrikadene ikke har vært bortkastet. For det spørs om noe hadde skjedd om hun hadde tatt på seg filtøfler og vært snill pike.

Startskuddet gikk rett før påske. Da ble alle tillitsvalgte i helsetjenesten innkalt til helsesjefen i Lørenskog for å bli informert om ledergruppens kuttforslag som langt på vei ville ha slukket lyset for kommunens tilbud om psykisk helsehjelp til barn og unge mellom 14 og 23 år. Kort tid etter kom det endelige forslaget på e-post. Med knappe fire måneder bak seg som tillitsvalgt, gjøv Kjersti løs på oppgaven med krum hals.

– Jeg måtte lese meg opp; på overordnede helsepolitiske føringer om samhandling og forebygging, og skaffe meg bedre innsikt i de politiske prosessene frem til kommunestyrebehandling. Skulle jeg gjøre noe, måtte jeg forstå hva jeg holdt på med. Dette var nytt land for meg, sier hun.

‘Konsekvens’ ble et stikkord. Hva ville bli konsekvensen av kuttene?

– Dette er jo en sak som først og fremst handler om befolkningens behov, ikke de ansattes eller fagorganisasjonenes. Det var det jeg måtte rette søkelyset mot, understreker hun.

Etter hvert tok brukernes representanter kontakt; både det kommunale organet Rådet for funksjonshemmede og interesseorganisasjonen Mental Helse. De kunne presentere tungtveiende vitnesbyrd om konsekvenser av nedskjæringene og var ifølge Kjersti uvurderlige alliansepartnere.

Luktet lunta

Påskeferien ble brukt til å skrive. Et utkast gikk frem og tilbake mellom Kjersti, sekretariatet og leder i lokalavdelingen. Dokumentet viste seg senere å være svært nyttig; både som Psykologforeningens offisielle protest mot kuttene, som øyeåpner for lokalpolitikere som skulle fatte budsjettbeslutningen og ikke minst da pressen luktet lunta og tok kontakt.

– Selve budsjettforslaget inneholdt lite om konsekvenser. Det ble derfor en viktig oppgave å bidra til grunnlaget politikerne skulle fatte sin beslutning på, opplyser Kjersti.

Og de folkevalgte satte seg inn i innvendingene. Det bekreftes av epostmeldingene hun fikk i retur. Også da pressen tok kontakt, var dokumentet nyttig å ha.

Argumentasjonsrekken gjorde jobben enkel for journalisten og ga henne anledning til å sette fingeravtrykk på vinklingen.

Hun nekter ikke for at det har vært noen motbakker underveis.

– Det opplevdes tungt at viktige oppgaver ble truet med nedprioritering og arbeidsplassen med nedbemanning. Vi har vært spent på om politikerne ville forstå betydningen av det vi gjør for befolkningen i Lørenskog, sier hun.

Nå er hun glad for å oppleve at politikk betyr noe:

– Det nytter å engasjere seg, nytter å få til forandringer hvis man forener krefter og tar noen kloke grep underveis, sier hun.

Hun har opplevd støtte både fra andre kommuneansatte som har sett at kommunens lavterskeltilbud har gjort en forskjell for barn og unge og fra folk flest som har skjønnet betydningen av å sette psykisk helse på dagsorden. Det har gjort henne overbevist om at nedslagsfeltet til Psykologforeningens hovedsatsingsområde er bredt og solid.

Hennes største ønske er å fortsette som kommunepsykolog. Planen er å spesialisere seg på barn og unge.

Det er kanskje i førstelinjen vi trenger kompetansen mest, sier hun.

BAKGRUNN

BAKGRUNN

- Lørenskog har lenge vært en foregangskommune når det gjelder lavterskeltilbud innenfor psykisk helsevern
- I april skrev vi om at kommunen hadde måttet kutte en halv million totalt i helsetjenestene, og at administrasjonen hadde fått beskjed om å legge frem forslag til hvordan helsebudsjettet kunne kuttes med over tre millioner i 2011
- Etter massivt press fra blant andre Psykologforeningens tillitsvalgte, vedtok kommunestyret 16. juni at lavterskeltilbudet likevel ikke skulle skjæres ned

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 47, nummer 7, 2010, side 646-647

TEKST OG FOTO:

Per Halvorsen